

Programa de l'assignatura:
"Periodisme especialitzat: Societat"

Nom de la llicenciatura: PERIODISME

Curs: 2000-2001

Denominació oficial de l'assignatura:
"Informació periodística especialitzada: Periodisme de Societat"

Codi: 20739

Nombre de crèdits: 10

Semestre: 6è

Professors responsables: Joana Gallego, Josep Carles Rius

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA:

Així com altres àrees temàtiques del Periodisme Especialitzat tenen un únic centre d'interès fàcilment definible, l'àrea de "societat" inclou una gran quantitat de subtemes que la converteixen en una macro-especialitat periodística molt diversa i variada.

Podríem dir que l'especialitat "Periodisme de Societat" és la que dona un més gran relleu a les accions dels individus, tant col·lectivament com individual, centrant-se en tot allò que fan i representen les persones, i les relacions que estableixen amb els altres, amb els organismes i les institucions. El resultat configura una realitat complexa, amb vessants socials, polítics, culturals i econòmics que l'alumne ha de saber interrelacionar encara que després doni prioritat a un enfocament concret.

El curs pretén que els alumnes assoleixin els coneixements suficients per tal de poder desenvolupar treballs de descripció, interpretació i opinió dins el camp del periodisme de societat, el qual podríem definir-lo per exclusió.

Els alumnes han d'adquirir els mètodes de treball i dominar els diferents gèneres periodístics, confeccionar una agenda especialitzada i tenir una capacitat d'anàlisi del mercat periodístic que li permeti inserir-se en la professió.

Pel que fa als àmbits especialitzats, es tracta d'oferir una primera aproximació a cada àmbit que permeti un aprofundiment posterior en especialitzacions concretes. (Periodisme Especialitzat II)

PRÀCTIQUES:

Les pràctiques estaran directament relacionades amb el desenvolupament del curs, i se centraran en el aspectes següents:

- a) anàlisi de les àrees de societat, seguiment d'informacions ja publicades i comparació de la informació amb els llibres d'investigació sobre els mateixos fets.
- b) producció de textos diversos (reportatges, entrevistes, informes, cròniques, etc.) relacionats amb les diferents sub-àrees de societat, de les quals es valorarà, sobretot, la seva possible publicació
- c) confecció d'una agenda temàtica especialitzada

- d) exercicis de valoració, d'anàlisi de les fonts i impacte de les informacions

MÈTODE D' AVALUACIÓ:

L'avaluació és continuada, a través de les pràctiques de classe i els diferents treballs de curs, segons siguin les necessitats del programa, que tractarà en tot moment de reproduir les condicions de treball d'una autèntica redacció d'un mitjà. Per superar el curs l'alumne ha de demostrar un nivell mínim de redacció, haver assimilat els criteris bàsics del periodisme de societat i disposar de les eines i els coneixements imprescindibles per moure's en el mercat de treball dins el camp de l'assignatura. Per a totes aquelles persones que no aprovin el curs amb el sistema d'avaluació proposat, haurà la possibilitat de fer un examen final sobre els temes que configuren el programa.

Signatura del Director del Departament o Coordinador de l'Àrea:

TEMARI:

Tema 1. Concepte i definició del periodisme especialitzat

La informació periodística especialitzada en les societats avançades. Objectius i límits de l'especialització. Coneixement científic i coneixement vulgar. Diferents concepcions del periodisme especialitzat: interpretacions academicistes i professionalistes.

Tema 2. Nivells de comunicació especialitzada

Procés de transmissió de la informació especialitzada. Circulació horitzontal i vertical de la informació. Diferents nivells d'especialització. La formació continuada de l'especialista. Les cinc grans àrees del periodisme i l'especialització: política, economia, societat, cultura i esports.

Tema 3. Periodisme i societat:

Individu i societat. Accions individuals, col·lectives i mitjans de comunicació. Interès per les activitats dels altres. La divisió de l'espai social: Àmbits públics i privats. Divisió sexual i informació. Gènere i informació. Diferents categories de classificació social. Diferents tipus de discursos periodístics.

Tema 4. Origen i definició del periodisme de societat.

Concepte i característiques de l'àrea de Societat. Dificultats per a la seva definició: el sistema de l'exclusió. Diferents àrees i sub-àrees incloses a les pàgines de societat. L'arbitrarietat en la seva classificació. Origen, definició i característiques del periodisme de societat.

Tema 5. Periodisme de societat i societat civil

El concepte de societat civil. L'Estat i la societat civil. Actors i escenaris en el periodisme de societat. Els diferents moviments socials i el periodisme de societat. Accions individuals i col·lectives. Els grans reptes de la societat actual.

Tema 6. Protagonistes i escenaris a l'àrea de societat (I): actuacions de la societat civil

Procedència del temari de societat. Les actuacions de la societat civil: relacions i tipus de fonts. Coneguts i desconeguts a les pàgines de societat. Notícies dures i toves i crítiques a aquesta divisió de la informació. Fets importants, anecdòtics i curiosos. Diferents usos socials de la informació de societat. De la informació diària al gran reportatge.

Tema 7. Protagonistes i escenaris del'àrea de societat (II): Actuacions dels individus i accions imprevistes.

Fets imprevistos, successos i esdeveniments luctuosos. Interès i impacte social del succés. Definició i evolució dels successos. De succés a problema social. Fonts, relacions i comportaments socials. Informar d'assassinats, crims, catàstrofes i accidents. La informació de Tribunals. La societat absent: sectors marginats.

Tema 8. Protagonistes i escenaris de societat (III): Els àmbits especialitzats

Àmbits tradicionals i nous. Àmbits decadents, consolidats i emergents.

Els àmbits especialitzats en societat: educació, medi ambient, ciència, salut, noves tecnologies, urbanisme, consum, comunicació, oci, religió, etc. Diferents formes de classificació.

Tema 9. Els àmbits especialitzats: Salut i Sanitat

Definició de l'àmbit. La importància actual de la salut. El sistema sanitari. Grans línies polítiques d'actuació. Problemes fonamentals en el camp de la salut. Fonts de l'àmbit sanitari. Educació per a la salut. Informació sanitària i impacte social.

Tema 10 . Els àmbits especialitzats: Educació

Definició d'escenaris. Seguiment i objectius de la informació sobre educació. Fonts de l'àmbit educatiu. El sistema educatiu. La formació permanent. Formació reglada i no reglada. Educació en el temps lliure. Grans reptes de l'educació actual. Nous àmbits socials i noves necessitats formatives. Situació de l'educació en el món.

Tema 11. Els àmbits especialitzats: Medi Ambient

Definició d'un àmbit emergent. Desenvolupament sostenible. Grans problemes medi-ambientals del món actual. Fonts medi-ambientals. Les polítiques sobre el medi ambient. De l'ecologia a la informació medi-ambiental.

Tema 12. Els àmbits especialitzats: Ciència i Tecnologia

Els grans debats en el camp de la ciència i la tecnologia. Informació científica i societat. Els reptes de futur. La investigació científica i la seva transferència a la societat. Les fonts en el camp científic i tecnològic.

Tema 13. Els àmbits especialitzats: Comunicació

La comunicació com àmbit informatiu emergent. Importància de la comunicació en el món actual. Grans grups mediàtics. Línies d'actuació política i comunicació. Les fonts en el camp de la comunicació.

Tema 14. Els àmbits especialitzats: Consum

Consum responsable i societat sostenible. Educació per al consum. Drets i deures dels consumidors. Grans reptes en el camp del consum. Nous hàbits socials i consum. Fonts en de l'àmbit del consum.

Tema 15. Altres àmbits especialitzats: Urbanisme, Religió, Moda, Decoració, Gastronomia etc.

Altres àmbits especialitzats, clàssics i emergents. Informació i Qualitat de Vida. Nous models socials de convivència. Tendències de futur. Nous moviments socials. Noves situacions, noves necessitats.

Tema 16. Altres concepcions del periodisme de societat : el periodisme "mundà"

Del "periodisme de saló" als "ecos de societat". Orígens de la premsa del cor. Evolució de la premsa del cor. Veritat i versemblança. Impacte social de la premsa del cor. Nous temes i vells. Penetració dels temes de la premsa del cor en altres mitjans de comunicació: diferències de tractament en premsa, ràdio i televisió.

BIBLIOGRAFIA:

A) BÀSICA:

AIPET, **Cipet 99** Actas del 6º Congreso Iberoamericano de Periodistas Especializados y Técnicos.

ANÀLISI, Revista del Departament de Periodisme de la Facultat de Ciències de la Comunicació, núm. 15, dedicat al "Periodisme Especialitzat".

ANNALS DE PERIODISME CATALÀ: **L'Ètica de cada dia**, Revista del Col·legi de Periodistes de Catalunya. Núm. 22, gener-juny, 1993.

ANTICH, J. **El Virrei**, Barcelona, Planeta, 1994.

CAPÇALERA: Revista del Col·legi de Periodistes de Catalunya. Dossiers dedicats al sensacionalisme (núms. 26 i 41) i a la violència i l'espectacle (núm. 45).

CAPÇALERA, "El paper de les confidències en el periodisme d'investigació", Núm.55, octubre 1994

DIEZHANDINO, P.: "La especialiación en los medios impresos: evolución y perspectivas" en **La prensa ante el cambio de siglo**. Ediciones Deusto, Bilbao, 1988.

DIPUTACIÓ DE BARCELONA: **El sexe de la notícia. Reflexions sobre el gènere a la informació i recomanacions d'estil**, (Estudi realitzat per Altés, E., Bach, M., Gallego, J., Plujà, M. i Puig, M.) Barcelona, 1999.

ESPADA, A. "**Raval. Del amor a los niños**. Anagrama, Barcelona, 2000.

FERNANDEZ DEL MORAL, J. i ESTEVE, F. **Fundamentos de la Información Periodística Especializada**, editorial Síntesis, Madrid, 1993.

FERNÁNDEZ DEL MORAL I ESTEVE, F. **Áreas de especialización periodística**, Fragua Editorial, Madrid, 1999.

GALLEGO AYALA, J. **Mujeres de Papel, (De ¡Hola! a Vogue, estudio sobre la prensa femenina en la actualidad)** Barcelona, editorial Icaria, 1990.

GALLEGO AYALA, J. "Del "sang i fetge" a la qualitat de vida: La informació de societat als mitjans de comunicació", a **Capçalera**, núm. 99, febrer-març 2000.

MADUEÑO, E. i ROVIRA, B. **Notícies de més enllà. El reporterisme en premsa**, Eines de periodista, editorial Pòrtic, Barcelona, 1999.

MARSA, F. **Diccionario normativo y guía práctica de la lengua española**. Barcelona, Ariel, 1986

MOIX, L. **La ciudad de los arquitectos**, Barcelona, Anagrama, 1994

PEÑAFIEL, J.: **¡Hola! y el hijo de Sánchez. Historia de una revista amable**. Ediciones Temas de Hoy, Madrid, 1994.

PIZARROSO, A. i RIVERA, J.: **Corazones de papel (Sensacionalismo y prensa del corazón en España)**, editorial Planeta, Barcelona, 1994.

POSTMAN, N. **La desaparició de la infantesa**. Vic, Eumo Editorial, 1982.

ROGADO, B. **Negocios del corazón. La trastienda de la exclusivas de los famosos**. Temas de Hoy, Madrid, 1995.

SAN AGUSTÍN, A. **M'agrada que em faci aquesta pregunta. L'entrevista en premsa**, Eines de periodista, editorial Pòrtic, Barcelona, 1999.

B) BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

ARANGO, J. I nou autors més: **El món cap a on anem**, Vic, Eumo editorial, 1994

CASASÚS, J.M. i NUÑEZ LADEVEZE, L. **Estilo y géneros periodísticos**. Barcelona, Ariel
1991

CASSANY, D. **La cuina de l'escriptura**, Barcelona, Editorial Empúries

GALLEGO AYALA, J.: "¡Hola!, Míg segle d'una altra història d'Espanya", a **Capçalera**, Revista
del Col.legi de Periodistes de Catalunya, num. 38, gener 1993

KAPUSCINSKI, R. **El imperio**. Barcelona, Anagrama, 1994

(Handwritten signature)